

Sygn. akt IV U 1365/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2021 roku

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Kowalska-Kulik

Protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Rusnarczyk

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2021 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N.

z dnia 17 września 2020 roku znak: (...)

w sprawie J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.

o wysokość emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. M. rekompensatę od dnia 1 sierpnia 2020 roku.

Sygn. akt IV U 1365/20

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 listopada 2021 roku

Decyzją z dnia 17 września 2020 roku znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N., na podstawie art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1924) oraz przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz.53 ze zm.), odmówił J. M. rekompensaty z powodu nie udowodnienia co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 1 stycznia 2009 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż zgodnie z paragrafem 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela, określoną w tej ustawie, jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia, jest uważana za pracę w szczególnym charakterze. Praca ta musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. ZUS wskazał, że odwołująca okresie od dnia 15 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1993 roku pracowała na stanowisku psychologa w Pogotowiu (...), a od dnia 1 stycznia 1994 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku w Ośrodku (...). Placówki te nie są wymienione w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 roku (Dz. U. z 2020 roku, poz. 910 i 1378) o prawie oświatowym.

Powyższą decyzję zaskarżyła J. M., wnosząc w odwołaniu o zmianę decyzji i przyznanie rekompensaty. Wskazała, iż od dnia 15 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1993 roku była zatrudniona jako psycholog w Pogotowiu (...) w N., a od dnia 1 stycznia 1994 roku jako psycholog w Ośrodku (...) w N. (Ośrodek (...) w N. powstał w dniu 1 stycznia 2012 r. na bazie Ośrodka (...) w N.). Odwołująca podkreśliła, iż w obu tych placówkach była zatrudniona na podstawie przepisów ustawy Karta Nauczyciela. Powołała się na paragraf 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, który wymienia, oprócz nauczycieli i wychowawców także innego pracownika pedagogicznego, a także na przepisy ustawy Karty Nauczyciela (art. 1 ust. 1), który odsyła do przepisów ustawy prawo oświatowe, a ustawa ta stanowi, że system oświaty obejmuje też poradnie psychologiczno- pedagogiczne. Według odwołującej, organ rentowy pominął ustawową definicję pojęcia placówki zawartą w Karcie Nauczyciela. Karta Nauczyciela zawiera słownik pojęć zdefiniowanych ustawowo. W art. 2 pkt 14 zdefiniowano pojęcie placówki. Karta Nauczyciela uznaje za placówkę, jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3- 8 i 10 Karty Nauczyciela. W art. 2 w pkt 6 wymieniono poradnie psychologiczno – pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne udzielające dzieciom, młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno – pedagogicznej. Odwołująca oświadczyła, iż pracowała w placówkach, które udzielały poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego, w tym specjalistycznego. Jej praca, zarówno w Pogotowiu, jak i w Ośrodku (...) polegała na diagnozie, terapii, prowadzeniu szkoleń i udzielaniu poradnictwa dzieciom, młodzieży oraz ich rodzicom. Jako psycholog zatrudniony na podstawie przepisów ustawy Karta Nauczyciela, uzyskała stopień specjalizacji zawodowej w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej. W dniu 31 lipca 2001 roku uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego poprzedzony wcześniej koniecznością posiadania stopnia nauczyciela mianowanego. Uzyskała zatem wszystkie stopnie awansu zawodowego przewidziane dla nauczycieli i zgodnie z nimi była zatrudniona i wynagradzana do dnia 31 grudnia 2011 roku (k.3-4).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o oddalenie odwołania. Ustosunkowując się do argumentacji zawartej w odwołaniu wskazał, że decyzja organu rentowego jest zasadna i zgodna z przepisami ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, ponieważ odwołująca się nie wykazała wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Organ rentowy, przywołując przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, ustawy Karty Nauczyciela i Prawa oświatowego, wskazał, iż z tych regulacji nie wynika, aby psycholog, pracujący w Pogotowiu (...) oraz Ośrodku (...), był nauczycielem, wychowawcą lub innym pracownikiem pedagogicznym – w rozumieniu art. 1 ust. 1 i 2 ustawy Karta Nauczyciela. Nadto, w świetle przepisów Prawa oświatowego w/w placówki nie są objęte systemem oświaty.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że J. M., urodzona w dniu (...), ma przyznaną okresową emeryturę kapitałową od dnia 1 sierpnia 2020 roku oraz emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego od dnia 1 sierpnia 2020 roku. W dniu 31 sierpnia 2020 roku odwołująca złożyła wniosek o rekompensatę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 września 1983 roku odwołująca J. M., posiadająca wykształcenie wyższe, z przygotowaniem pedagogicznym, została zatrudniona na stanowisku psychologa w pełnym wymiarze czasu pracy w Państwowym Pogotowiu (...) w N.. Z dniem 1 września 1984 r. powierzono jej obowiązki psychologa – wychowawcy. Odwołująca podpisała zakres obowiązków dla pracowników pedagogicznych w P. w N.. Odwołująca była zatrudniona w w/w placówce w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 31 grudnia 1993 roku, a od dnia 1 stycznia 1994 roku do dnia 31 sierpnia 1995 roku w wymiarze ½ etatu na stanowisku psychologa. J. M., jako psycholog, należąca do kadry pedagogicznej, była zatrudniona i wynagradzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karty Nauczyciela; otrzymywała dodatek za trudne warunki pracy w wysokości 30 - 40 % uposażenia zasadniczego. Otrzymywała również wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i odpłatne zajęcia dydaktyczno-wychowawcze. Odwołująca była oceniana w pracy jak nauczyciel (karty oceny pracy zawodowej nauczyciela).

W okresie zatrudnienia J. M. Państwowe Pogotowie (...) w N. funkcjonowało na podstawie zarządzenia nr 27/78 Kuratora O. (...) w N. z dnia 1 czerwca 1978 roku i bezpośredni nadzór nad placówką sprawowało Kuratorium O. (...) w N. do dnia 31 grudnia 1998 roku co potwierdzone jest Decyzją Wojewody (...) z dnia 19 kwietnia 2000 roku

((...)). Wszyscy pracownicy pogotowia byli zatrudnieni na podstawie ustawy Karta Nauczyciela i wynagrodzenie było przyznawane w oparciu o Kartę Nauczyciela.

Pogotowie (...) było placówką wychowawczo-opiekuńczą o charakterze interwencyjnym. Przebywało tam około 40 dzieci od 3 roku życia do 18 roku życia.

Odwołująca wykonywała funkcję socjalizującą, opiekuńczą i wychowawczą. Jej obowiązki można było podzielić na dwie grupy. Do pierwszej zaliczały się obowiązki, które mógł wykonać tylko psycholog, tj. diagnoza i terapia indywidualna oraz grupowa. W tym zakresie sporządzała scenariusz terapii oraz ją prowadziła. Na przykład po diagnozie stwierdzającej upośledzenie umysłowe danego dziecka przedstawiała w poradni psychologiczno-wychowawczej opis przypadku, wyniki badań i na tej podstawie dziecko było kwalifikowane przez komisję poradni do kształcenia specjalnego. Odwołująca prowadziła terapie dzieci, które były molestowane seksualnie, dzieci, które używały substancji psychoaktywnych, a także dzieci krzywdzonych przez rodziców fizycznie, czy dzieci mających konflikty z prawem. Terapia była prowadzona stacjonarnie. Terapia grupowa była prowadzona przez odwołującą z drugim psychologiem. Terapia indywidualna miała charakter wspierający, podtrzymujący, wglądowy, były to głównie rozmowy z podopiecznymi. Spotkania grupowe odbywały się raz w tygodniu, a interwencyjno-wspierające odbywały się cały czas. Czynności odwołującej obejmowały szeroki zakres diagnostyki, problemów, terapii. Jej praca nie ograniczała się tylko do pracy z wychowankami, ale także do pracy z ich rodzinami w ich środowiskach domowych. Rozmawiała z rodzicami w Pogotowiu, jeździła do nich do domów. Przywoziła również do pogotowia dzieci, które były w różnym stanie fizycznym i psychicznym. Dzieci były przywożone busem z całego województwa. Nadto przewijała małe dzieci, chodziła z nimi do szpitala na konsultacje. Dzieci bawiły się przy niej, nadto karmiła je. Dzieci, które znajdowały się w Pogotowiu (...) uczęszczały do szkoły, która znajdowała się w tym samym budynku. Odwołująca brała udział w radach pedagogicznych szkoły, które zwoływane były dość często.

Z dniem 1 stycznia 1994 r. J. M., na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy Karta nauczyciela, została przeniesiona do - nowo utworzonego przez Kuratorium (...) Ośrodka (...) w N.. Z tym samym dniem odwołująca objęła funkcję Dyrektora tego Ośrodka, łącząc ją z pracą psychologa. Ośrodek mieścił się w D. (...) na Placu (...) w N.. Funkcję Dyrektora odwołująca pełniła do 30 kwietnia 1996 r. Następnie pracowała w Ośrodku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku psychologa. Pracując w Ośrodku, odwołująca była nadal zatrudniona na podstawie przepisów ustawy Karta Nauczyciela i otrzymywała wynagrodzenie na podstawie przepisów tej ustawy. Nadal otrzymywała dodatek za pracę w trudnych warunkach. Ośrodek (...) podlegał bezpośrednio Kuratorium O. (...). Od 1 stycznia 2012r. Ośrodek (...) w N. przestał istnieć, a w to miejsce powołano Ośrodek (...) w N. , którego pracownicy nie podlegali już przepisom ustawy Karta Nauczyciela (odwołująca była od tego czasu wynagradzana jako pracownik samorządowy).

Do zadań odwołującej w czasie zatrudnienia w Ośrodku (...) należało prowadzenie diagnozy psychologicznej kandydatów na rodziców zastępczych, opracowywanie opinii o w/w kandydatach, organizowanie i prowadzenie grup terapeutycznych dla kandydatów na rodziców zastępczych i adopcyjnych, opieka nad rodzinami i dziećmi będącymi w preadopcji, udział w komisjach kwalifikacyjnych kandydatów na rodziców zastępczych, prace terapeutyczne z rodzinami w kryzysie, współpraca z sądami, szpitalami, organizacjami działającymi na rzecz dzieci osieroconych i porzuconych, udział w posiedzeniach rady Pedagogicznej. Odwołująca założyła Pogotowie (...), które zajmowało się znalezieniem rodzin, które mogłyby przyjąć tymczasowo dzieci do trzech lat, które zostały zostawione przez rodziców w szpitalu. Dla tych rodzin były też prowadzone szkolenia, a wcześniej stawiana była diagnoza. W 1990r. została zaproszona do Sejmu RP, aby przedstawić pomysł Pogotowia (...). Pogotowia (...) od marca 2000r. zaczęły ustawowo funkcjonować jako legalne pogotowie rodzinne i do tej pory one funkcjonują. Dzieci były adoptowane w różnym wieku. Odwołująca prowadziła prace pedagogiczne z małymi dziećmi. Praca odwołującej w Ośrodku polegała również na pracy z rodzinami zastępczymi, czyli rodzinami tymczasowymi, ale także pracy z rodzinami adopcyjnymi, które dziecko przyjmowały, w formie terapii krótkoterminowej (spotkania rodzicielskie oddzielnie, a spotkania z dzieckiem oddzielnie). Odwołująca była zapraszana do szkół, gdzie prowadziła spotkania dotyczące sposobu pracy z dziećmi z Ośrodka (...). Prowadziła zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze z dziećmi głęboko upośledzonymi. Odwołująca była zatrudniona w oparciu o Kartę Nauczyciela do końca grudnia 2011r. W kwietniu 1996 r. otrzymała od Kuratora O. nagrodę za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktycznej i wychowawczej. We wrześniu 1997 r. uzyskała pierwszy stopień

specjalizacji zawodowej w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży. W dniu 31 lipca 2001 r. uzyskała stopień nauczyciela dyplomowanego; wcześniej, w dniu 25 września 2000r. nadano jej stopień nauczyciela mianowanego.

dowód : akta osobowe: umowy o pracę, zakres obowiązków pracowników pedagogicznych, angaże, informacje o pracy pedagogicznej nauczyciela, karty oceny pracy zaświadczenie z 3.03.2021 r. Centrum (...) (...) w N. S.. Pismo dot. przeniesienia k.36, powierzenie funkcji k. 40, odwołanie z funkcji k. 64, nagroda kuratora oświaty k. 66, zakres czynności k. 69, dyplom k. 82, pismo k. 85 oraz świadectwa pracy z dnia 26 lipca 2002 roku i z dnia 12 stycznia 1996 roku, i z dnia 21 lipca 2008 roku, akta osobowe dotyczące zatrudnienia w Ośrodku (...) w N., akta sądowe: zaświadczenie, decyzja, dyplom k. 5-8, zeznania odwołującej J. M. nagranie od 00:02:44 min k. 142,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach nin. sprawy, w aktach osobowych odwołującej, której wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała w toku postępowania. Sąd oparł się również na zeznaniach odwołującej, które ocenić należało jako szczere, jasne, dokładne i pozostające w zgodzie z zebraną dokumentacją.

Pozostałe okoliczności sprawy uznał Sąd za bezsporne, bowiem nie były one kwestionowane przez strony. Również dokumenty przedstawione na stwierdzenie powyższych okoliczności zostały ocenione jako w pełni wiarygodne i prawdziwe.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie J. M. zasługuje na uwzględnienie.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasadnie odmówił odwołującej przyznania rekompensaty.

Zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924), rekompensata oznacza odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej. W myśl art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych , rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust. 2). Wymienione przepisy ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: nienabycie prawa do emerytury pomostowej i osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat. Przesłanka negatywna została zawarta w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych. Jest nią nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Treść art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych może budzić wątpliwości. Literalna wykładnia tego wyrwanego z kontekstu normatywnego przepisu może prowadzić do absurdalnego wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro jednak zgodnie z art. 23 ustawy o emeryturach pomostowych, rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o e. p. należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Analiza układu warunkującego prawo do emerytury pomostowej prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury

pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Zgodnie z ust. 2 art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń (Dz.U. z 2021 r. poz. 291), dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Z kolei ust. 4 cyt. przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Z powyższego wynika, że w celu ustalenia, czy odwołująca się wykonywała pracę w warunkach szczególnych należy odwołać się do przepisów dotychczasowych, w szczególności do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43, z późn. zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 w/w rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach w nim określonych, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Za pracę w szczególnych warunkach uznać należy taką pracę, która spełnia kryteria określone w przepisach w/w rozporządzenia Rady Ministrów – a mianowicie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach wymienionych w wykazie A lub B stanowiących załącznik do rozporządzenia. Oznacza to, iż praca wykonywana nawet w warunkach szkodliwych, wiążąca się z pewnymi zagrożeniami dla zdrowia, ale niewymieniona w w/w wykazach nie może być uznana za pracę w warunkach szczególnych.

Zgodnie z paragrafem 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.), nauczyciel, wychowawca lub inny pracownik pedagogiczny wykonujący pracę nauczycielską wymienioną w art. 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela określoną w tej ustawie jako praca zaliczona do I kategorii zatrudnienia jest uważana za pracę w szczególnym charakterze . Praca ta musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Zgodnie z art. 1 ustawy Karta Nauczyciela w brzemieniu obowiązującym w 1983 roku ustawie podlegali m.in. nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni państwowych szkół i innych placówek oświatowych i szkoleniowych, wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, utworzonych i działających na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz. U. Nr 32, poz. 160, z 1971 r. Nr 12, poz. 115, z 1972 r. Nr 16, poz. 114 i z 1975 r. Nr 45, poz. 234). W okresie zatrudnienia odwołującej w Pogotowiu (...), art. 1 ustawy Karta Nauczyciela ulegał zmianom, jednak przez cały ten okres wymienione w nim były placówki opiekuńczo-wychowawcze. Taka placówką było Pogotowie (...) w N., które funkcjonowało na podstawie zarządzenia nr 27/78 Kuratora O. (...) w N. z dnia 1 czerwca 1978 roku, bezpośredni nadzór nad placówką sprawowało Kuratorium O. (...) w N. do dnia 31 grudnia 1998 roku co potwierdzone jest Decyzją Wojewody (...) z dnia 19 kwietnia 2000 roku ((...)). J. M. jako psycholog należąca do kadry pedagogicznej była zatrudniona na podstawie art. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karty Nauczyciela. Jak wskazano wyżej, Pogotowie (...) zaliczało się wówczas do placówek opiekuńczo – wychowawczych, w rozumieniu ustawy z dnia 15 lipca 1961 r. o rozwoju systemu oświaty i wychowania (Dz.U. z 1961 r., nr 32, poz. 160) – art. 25. Z kolei w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, która weszła w życie 25 października 1991 r., w art. 2 pkt 5 wskazano, iż system oświaty obejmuje m.in. placówki opiekuńczo-wychowawcze i resocjalizacyjne zapewniające nauczanie, wychowanie i opiekę dzieciom i młodzieży uczącej się, pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Istotne jest iż w Pogotowiu (...) była szkoła dla podopiecznych. Nie może zatem budzić wątpliwości, że odwołująca w okresie od 15 września 1983 r. do 31 grudnia 1993 r. pracowała w Pogotowiu (...) jako pracownik pedagogiczny w placówce opiekuńczo-wychowawczej, wchodzącej w skład systemu oświaty i znajdowały w stosunku do niej zastosowanie przepisy art. 1 ustawy Karta Nauczyciela. Wykonywała prace w wymiarze czasu pracy określonym w przepisach ustawy Karta Nauczyciela. Z ustalonego stanu faktycznego wynikało,

iz na podstawie umowy powierzono odwołującej obowiązki psychologa-wychowawcy. Odwołująca wykonywała prace psychologiczno – pedagogiczne, socjalizujące, opiekuńcze i wychowawcze. Za uznaniem pracy odwołującej w tym okresie jako pracy w szczególnym charakterze przemawia też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1998 r. sygn. I PKN 205/98, w którym wskazano, iż praca pedagoga i psychologa pogotowia opiekuńczego mieści się w pojęciu „zajęć wychowawczych i opiekuńczych”, za które przysługuje dodatek za trudne warunki pracy. Odwołująca taki dodatek otrzymywała. Z kolei Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 29 stycznia 2014 r. sygn. akt V U 1462/13, uznał za pracę o szczególnym charakterze pracę psychologa w Pogotowiu (...).

Z powyższego ustalonego stanu faktycznego wynika, iż okres od dnia 15 września 1983 roku do dnia 31 grudnia 1993 roku, kiedy to odwołująca J. M. pracowała na stanowisku psycholog wychowawca w pełnym wymiarze czasu pracy w Państwowym Pogotowiu (...) w N. należy uwzględnić jako okres pracy w szczególnym charakterze.

Kolejną kwestią była ocena zatrudnienia odwołującej w Ośrodku (...) w N. od 1 stycznia 1994 r.

Zgodnie z art. 1 Karty Nauczyciela w brzmieniu obowiązującym w dniu 1 stycznia 1994 roku, ustawie podlegali m.in.: nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, ochotniczych hufców pracy i **ośrodków adopcyjnych**, prowadzonych przez ministrów i inne organy administracji oraz gminy na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Od dnia 1 stycznia 1996 roku w w/w ustawie mowa jest o nauczycielach, wychowawcach i innych pracownikach pedagogicznych zatrudnionych w placówkach oświatowo-wychowawczych, opiekuńczo-wychowawczych, **ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych** prowadzonych przez ministrów i inne organy administracji państwowej oraz gminy. Od dnia 6 kwietnia 2000 r. art. 1 ust. 1 pkt 3 ustawy Karta nauczyciela otrzymał brzmienie: ustawie podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w publicznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz **ośrodkach adopcyjno-opiekuńczych działających na podstawie ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej**.

Ośrodki adopcyjno- opiekuńcze wymienione były w ustawie Karta Nauczyciela do końca 2011 r. Od 1 stycznia 2021 r. nastąpiła w tym zakresie zmiana (co pokrywało się z zeznaniami odwołującej).

W okresie od 1 stycznia 1994 r. do 30 kwietnia 1996 r. odwołująca pełniła funkcję dyrektora Ośrodka (...) w N.. Od 1 maja 1996 r. do 31 grudnia 2011 r. pracowała już w pełnym wymiarze czasu pracy, będąc zatrudniona i wynagradzana na podstawie ustawy Karta Nauczyciela i podlegając Kuratorium O. (...). Otrzymywała dodatek za pracę w trudnych warunkach. Czynności wykonywane przez odwołującą w tym okresie, a przedstawione szczegółowo w ustalonym stanie faktycznym dają podstawę do przyjęcia, że odwołująca wykonywała prace o szczególnym charakterze „innego pracownika pedagogicznego”, podobnie jak w przypadku pracy w Pogotowiu (...). Odwołująca posiadała wykształcenie psychologiczne z przygotowaniem pedagogicznym, w 1997 r. uzyskała formalnie w tym zakresie dyplom, a od 2000 r. była nauczycielem mianowanym , a potem dyplomowanym.

Uwzględnieniu podlegał zatem okres od dnia 1 maja 1996 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku jako praca w szczególnym charakterze w pełnym wymiarze czasu pracy.

Fakt, iż w obecnym stanie prawnym placówki, w których zatrudniona była odwołująca nie są objęte systemem oświaty, a osoby w nich zatrudnione nie są wymienione w Karcie Nauczyciela nie ma w sprawie znaczenia, bowiem – przy ocenie charakteru pracy odwołującej - należało stosować przepisy obowiązujące w czasie jej zatrudnienia.

Mając podniesione okoliczności na względzie, uznać należy, iż J. M. posiada co najmniej 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnym charakterze, wymagany przez powołane wyżej przepisy, a zatem przysługuje jej prawo do rekompensaty.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd - na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i powołanych przepisów prawa materialnego - orzekł jak w sentencji.

Sygn. akt IV U 1365/20

Z:/

1. odnotować wyrok wraz z uzasadnieniem ,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. ZUS O/ N.;
3. kal. 14 dni .

N., dnia 16 grudnia 2021 r.

Sędzia: